

BEMUTATTATNAK A MÁRKUSZÍNHÁZ VÁNDORKOMÉDIÁSAI

Elmesélték, van egy álruk. Nem unták el a vándorlást, de szeretnének Pécssett, ahol élnek, egy helyet. Egy közösségi házat, ahol találkozhat irodalom, zene, tánc, bábjáték – mint az előadásaiikon. – Mindig kinézünk egy házacskát – mondja Zsuzsa –, és mindig kiderül, nem eladó, vagy bontják, vagy már megvette egy vállalkozó... De nem adjuk fel...

Tisztelt Nagydémű! London, Párizs, Vlagyivosztok után most e helyt láthatják Szemérmes Erzsókot az ő Fejenagyával, Csongort és Tündét, a trapéz két csillagát, Mátyást, az igazságot Matykó korából, az Úristent, ahogy épp elvágja a mindenség köldöksinarát. Látnak még nagyszámú hősöket és bábusépet, melyekről úgysem hiszik el, hogy a Mecsek oldalában, közelebből a Karvaly dűlőben látták meg a napvilágot.

KIPAKOLUNK, JÁTSZUNK,

Pedig ez mind így igaz. Azt meg hogyan is hihetné az ember, hogy minden felsoroltaknak egyazon apja és anyja van. Kik nem mások, mint a kiskorú Áron, és testvére, Lili-Eszter szülei. Nevezetesen Vajda Zsuzsanna és Pilári Gábor. Előbbinek mosolygós, szép pofikája, utóbbinak kócos végű, hosszú bajca van. (Mihez ugyan hord az övén bajuszfésűt, na de minek...!) Ők mind így együtt, a család: „Márkusínház Egy bábszínház” – ahogy nevezik magukat.

Szép akkurátusan ez van fölírva a nagy böhöm autóbuszuk oldalára, ami, nincs hét, hogy ne indulna útnak. Hogy hová? Budapestre, Gyergyóba, Koppenhágába. Koreába, Egerszegre, Váraljára. De azért legtöbbit, szerte az országba. Bepakolnak a Karvaly dűlőben, mennek, lecuccolnak, játszanak, újra pakolnak. Mire hazaérnek, már hívják is őket: Gyertek, várunk, induljatok!

Mert ahol csak megfordulnak, ott a kacagástól, a hökkenettől,

egy-egy szemé sarkában elmoszolt könnycsepptől, nagy, szabadító sóhajoktól, teli szívű biztatástól olyan kedve lesz a nézőiknek, jobb se kell.

Terjed is a híruk szájáról szájra. Nincs impresszáriójuk, közönségszervező se törődik velük, mégis teli a naptárjuk. És – hogyan csinálják, nem tudom –, angyali nyugalom van körülöttük. Mondtam is nekik egyszer:

– Annyit utaztok, aztán sose siettek. Ott a sok cucc, pakolni kell, tovább menni, mégse kapkodtok...

Rám néz Vajda Zsuzsanna, kit leginkább Zsuzsusnak, Anyinak nevez a háza népe.

– Ha elfogadjuk, hogy ez a mi életünk, akkor azt is elfogadjuk, hogy ennek a mi életünknek a nagy részét az teszi ki, hogy pakolunk, utazunk, játszunk és tovamegyünk. Mint a régi mesemondók. Azok se rohantak, futottak, kapkodtak..., hogy most ennél a tűznél mesélek egy mesét, aztán szaladok tovább a másik tűzhöz... Nem úgy gondolkodtak, hogy ma

este még, jaj, két helyen kell mesét mondanom! Nem. Csak annyit vállalunk, amennyit jó szívvel el tudunk játszani. Úgy, hogy a lelkiismeretünk tiszta legyen, s a becsületünk is megmaradjon. S hogy fizikailag se rokkanjunk bele. De azért, ha láttál volna minket a Mátyás bemutatása előtt! Hát az minden volt, csak nyugalom nem...

– De meglett... És én a legutóbbi előadásom láttam vagy kétszáz gyereket... Mind a Fekete Seregnek szurkolt!

– Pedig nehezen lett meg a Mátyás... Semmi nem sikerült körülötte. Aztán, amikor úgy adódott, hogy hoznunk kell érte egy áldozatot, akkor éreztem, talán megnyerjük. A végén, amikor már minden perc számított, kaptunk egy kététes meghívást Tajvanra... Hurrá, utazunk! Aztán magunkhoz tértünk; ha elmegyünk, nem lesz meg a Mátyás... Lemondtuk az utazást. És innentől, mintha megváltoztak volna a dolgok, az utolsó öt nap alatt, kegyelemben minden összeállt.

– És ha elmentek Tajvanra?

– De nem mentünk el. Az áldozathozatalt nehezen értjük mi, mai emberek. Hogy ha valamiért vagy valakiért áldozatot hozok, az nem elvesz belőlem, hanem hozzám ad. A dolgok összefüggenek... Én például nem vigyázok eleget magamra, vagy a lelkem nem elég erős, néha belefutok egy-egy betegségbe. Ha ilyenkor játszunk, különös dolog történik velem. Színre lépéskor a köhögős, lázas Vajda Zsuzsannát kint hagyom. Akkor én vagyok Szilágyi Erzsébet, aki nem göthös, nem köhög, nem fáj a toroka, viszont tud énekelni, tud beszélni, még kiabálni is. Aztán az ember lemegy a színpadról, köhög, tüsszög és fölszökik a láza...

A Márkusínházat, emlékszem, Váralján láttam először. Mielőtt a díszleteket és a bábokat kipakolták, a buszból két gyerek bújt elő.

– Mindig együtt utaztatok?

Gábor leteszi a csavarhúzó, nagy leleménnyel bontja az apró színpadot, igazít a szemüvegén.

– Egyszer nem vittük őket ma-

Lehet, hogy nem tudják a pécsiek, hogy a Bóbita együttes színházában most majd minden hónapban lesz előadása a Márkuszinháznak. Végre láthatják világjáró bábosaik a helybeliek is. Itt egy jelenet a Csongor és Tündéből

A Márkuszinház elnyerte a Nemzetközi Bábművész Szövetség, az UNIMA Nagy Diplomáját. A rangos Gyerekszínházi Fesztiválon első díjat kaptak. Egy hete Prágában játszottak

– Ez a matéria... De honnan az üzenet? A Karvaly dűlőből, ahol a magatok építette házban tölgyfa a mennyezet és diófa tartja a mestergerendát... A viseletből, ahol a ruhátok, a tárgyaitok, az előadás kellékei mögött mindenütt ott érezni a mestert... A barátoktól, akik figyelik, hogyan születik meg egy előadás. Kitől az üzenet...?

– Tavaly elpusztultak az állataink, beettek valami mérget. Őszel találtunk egy nyamvadt, göthös, bolhás kismacskát a solti benzinkútnál. Előjött és azt mondta: Mihááááály... A keresztlányom megszólalt: – Bemutatkozott, azt mondta Mihály. Vigyük haza...! Hazavittük Mihályt. Fél évre rá jött hozzá egy Kőkény nevű, fekete kis puli. Amikor Anyi először adott nekik enni, hívta őket: Kőkény! Mihály! Nevettünk... És most olvadozva nézzük, ahogy ellenségéből szerelmetes barátok lettek. Hogy honnan az üzenet, kérde. Nem tudom. Elbitangolt a világ. Földhözragadtak lettünk. Fontos nekünk a pénz. De amíg ez a fontos, addig nem érezzük meg azt a másik boldogságot, ami sokkal többet ad, mint az anyagi jólét. Hogy egyek vagyunk a mindenséggel. Csak nézzük a pulit, meg barátját, a macskát... A gyerekeinket... Az élet apró történéseit... És azt érezzük, minden ugyanaból az egyből szakadt le ide a Földre. Ahol mindenkinek megvan a dolga, amit el kell végeznie. A kukás embernek és a bankhivatalnoknak is. Azt a dolgot lehet jól és lehet rosszul végezni. Ha nem süllyed el valaki az anyagi világba, ha kilát belőle, akkor többet lát, mint a mindennapok taposásai... Egyszer csak önmagát is látja. És jól csak így végezheti a dolgát. Ami csak az övé, nem helyettesítheti őt senki más...
SCHÄFFER ERZSÉBET

TOVAMEGYÜNK...

gunkkal – Franciaországba. Meg Dél-Koreába. Meg Moszkvába... na, jó, háromszor – de azt azóta hallgatjuk. Velünk voltak pelenkás koruk óta, nem jártak óvodába, jöttek oda, ahová mentünk. A busz akkor bölcső volt és pelenkázó, lakosztály és háló. Rengeteg h o l m i n k volt, két kicsi gyerekkel úton lenni – az maga egy színház. De nekünk ez a vándorló együttlét az életünk lett.

A színházunk és a családjunk együtt született...

– Ők is játszanak?
– Ez nem olyan egyszerű. Egyszer a kis Lili – még nem volt hároméves – előadás után, csak úgy magától végigjárta az első sort, mindenkivel kezét fogott és annyit mondott, jöjjenek

el máskor is. Ebből sokat tanultunk... Mivel mindketten zenélnek, Áron néha besegít nekünk. Máskor egy óvodában játszottunk, kipakolta a hangszereket, a gyerekek – ahogy szokták, jöttek, megfogdosták. Ezt a fiam nehezen viselte. Egyszer csak fogtam a g á t, összepakolt és közölte, ezeknek a gyerekeknek ő nem muzsikál... Már nagyok, nem mindig jönnek velünk, de induláskor Áron most is

így búcsúzik: Ma mit játszunk...?
– Én meg azt kérdem, hogyan? Mi a titok? Mert minden előadáson megszületik a csoda... Nevetés és sírás határán ott bujkál egy lélekig

erő, észrevétlen üzenet... Megtéveszthetetlenül a tiétek...

Már ott vannak összezsugorolva a bábok, a guruló láda tetején két kosárban a Fekete Sereg meg a török armádia. Zsuzsus nekitámaszkodik a busz oldalának, Gábor a nemezkucsomát húzza a fejére – süt a nap, de hűvös van.

– Nincs titok. Hacsak az nem, hogy a mindennapjainkat éljük a színpadon. 1987 óta, amióta a magunk útját járjuk, és kettesben bábozunk, kezdtek jövegetni a gyerekek. A színházunk és a családjunk így együtt született. Ez lehet a nyitja. A mi életünk nem arról szól, hogy bemegyek a színházba, színész vagyok vagy világosító – a család az egy színház. És ez a színház a családjunk. Ennek viseljük minden terhét és minden szépségét. Voltak időszakok, hogy nem tudtuk, másnapra miből lesz tej meg kenyér. Aggódva ugyan, de a szüleink mindig segítettek. Ha mással nem, egy vacsorára bármikor mehettünk hozzájuk. S talán ma már nem aggódnak annyira.